
Tentoonstellingen

Milieu Educatie Centrum Eindhoven, Genneperweg 145, Eindhoven, 040-526 665.

Tentoonstelling 'Duimeligtje'. Van 9 juni t/m 20 september 1987.

De tentoonstelling is opgebouwd rond het sprookje 'Tommelise' van Hans Christiaan Andersen. Het sprookje begint met een vrouw die graag een kindje wilde hebben en van een heks die een gerstekorrel kreeg. Uit deze korrel ontstond een mooie bloem en in het hart van de bloem zal een heel klein meisje dat zo groot was als een duim. Vanaf dat moment gaat Duimelotje op reis door de natuur en eindigt haar reis in Afrika waar ze trouwt met de bloemenkoning.

De tentoonstelling gaat helemaal over het thema 'Groei'. Alle planten en dieren die Duimelotje ontmoet komen hierin terug: de gerst, de tulp, de walnoot, de Pad, de plomp, de vlinder, de kever, de Veldmuis, de Mol en de zwaluw. In een sprookjesachtige omgeving waarin alle planten en dieren geprepareerd aanwezig zijn in perspex bakken en ook aangeraakt mogen worden, ervaren de kinderen de wondere wereld der natuur.

De tentoonstelling is speciaal gemaakt voor kinderen van 6 t/m 12 jaar die deelnemen aan het buitengewoon onderwijs. Deze kinderen hebben vaak een lichamelijke handicap en/of geestelijke handicap en komen in normale musea niet aan hun trekken. Er is rekening gehouden dat de kinderen vaak ook motorisch gehandicapt zijn. Met behulp van bijvoorbeeld een grote toverstaf kunnen zij tal

van onderwerpen in de tentoonstelling doen 'oplichten'.

Uiteraard is de tentoonstelling ook heel geschikt voor alle andere kinderen en zelfs voor ouderen. De combinatie van het sprookje en de duidelijke manier van verklaren van de onderwerpen maakt het mogelijk dat iedereen er nog iets van opsteekt. Zeker met de komende zomervakantie voor de boeg is een herhaald bezoek zeker aan te bevelen. Zowel ouders als kinderen zullen zich keer op keer verbazen.

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 13.30-17.00 uur. Zondag van 14.00-17.00 uur. Groepen kunnen ook 's morgens komen van 9.00-12.30 uur komen na afspraak.

Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Raamsteeg 2, Leiden, 071-143 844

Tentoonstelling 'Biologische Klok'. Van 11 juni tot 23 augustus 1987.

De tentoonstelling 'Biologische Klok' mag in een aantal opzichten bijzonder worden genoemd. Het besteedt aandacht aan een nauwelijks bekend systeem dat toch voor het goed functioneren en zelfs het overleven van levende organismen, ook van de mens, van groot belang is.

In de tentoonstelling staat het skelet van de in november 1986 op de maasvlakte aangespoelde Noordse Vinvis opgesteld. Dat zal voor velen op zich al een goede reden zijn om de tentoonstelling te bezoeken.

De tentoonstelling is ook wat betreft de pre-

sentatiewijze bijzonder. Het is in feite een aanloop naar de Nationale Natuurhistorische Presentatie. De opbouw is modulair; er is geen dwingende looproute. Daarnaast biedt de tentoonstelling zowel de mogelijkheden om rustig te kijken en te lezen als om alles te doen, geheel afhankelijk van de behoefte van de bezoeker.

Tijdens de openingstijden van de tentoonstelling worden enkele malen per dag twee videofilms getoond, één die laat zien hoe de gestrande Noordse Vinvis uiteindelijk als skelet in de tentoonstelling is gekomen en één over het onderzoek dat in het Academisch Ziekenhuis Leiden aan de biologische klok wordt verricht.

De tentoonstelling is dagelijks geopend van 10.00-16.30 uur en zondags van 12.30-16.30 uur. De entree tot de Hortus Botanicus is f 0,50 per volwassene en f 0,25 per kind. Een bezoek aan de tentoonstelling is dan gratis.

**Bezoekerscentrum 'De Hoep', aan de Zee-
weg te Castricum.**

Tentoonstelling 'Bomen-beesten-hout'.

Van 16 mei tot het einde van de herfstvakantie 1987.

In de tentoonstelling wordt een beeld gegeven van de boom en zijn betekenis voor mensen, dieren en planten. Voor mensen zijn de bomen van groot belang voor de produktie van zuurstof, de leverantie van hout en vanwege hun bijdrage aan de recreatie.

Bomen vormen voor heel veel uiteenlopende dieren een rijke voedselbron. Voor de nietige bladluis evenzeer als voor de Vlaamse Gaai. Sommige diersoorten zijn voor hun voortbestaan zelfs geheel van bomen - soms van één of enkele soorten - afhankelijk. Als schuil- of broedplaats zijn bomen enorm belangrijk en de vruchten en zaden dienen zoogdieren en vogels tot voedsel.

Bomen, ook al zijn ze dood, bieden aan veel levensvormen voedsel. Paddestoelen leven vaak bij de gratie van dood hout. Veel insecten benutten dood hout om er hun eieren op af te zetten. Restanten van dode bomen leveren weer groeistoffen voor jonge bomen. Al deze aspecten worden in de tentoonstelling belicht.

Bezoekerscentrum 'De Hoep' aan de Zeeweg te Castricum, is elke dag geopend van 10-17 uur. Op zondagen tussen 13-16 uur. De toegang tot het centrum is gratis.

**Zoölogisch Museum, Plantage Middenlaan
53, Amsterdam**

Tentoonstelling 'Voor en tegen de jacht'

Van 16 april t/m oktober 1988.

'U wist misschien nog niet dat Nederland meer dan 33.000 jagers telt. Ze jagen allemaal voor hun plezier en reken maar dat ze lol hebben. De heren schieten op bijna alles wat beweegt. Het is hun teken van liefde voor de natuur.'

Voorsstanders van de jacht denken daar anders over:

'Schieten komt pas op de tweede plaats. Waarnemen van wild, beheren van de fauna, de leefomstandigheden van de dieren... allemaal zaken waar de jager het gehele jaar door mee bezig is.'

Kortom, zoveel mensen, zoveel meningen.

De tentoonstelling 'Voor en tegen jacht' geeft u de kans de argumenten van voor- en tegenstanders te wegen, uw eigen mening te bepalen.

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 9.00-17.00 uur, zondag van 10.00-17.00 uur, zaterdag en zondag gesloten.

Entree: volwassenen f 1,-, kinderen f 0,50.

Fauna Inlichtingen Centrale:

nieuw fenomeen 1 januari operationeel

Na een aanloopperiode van een half jaar, is op 1 januari 1987 een nieuwe instelling aan de rand van het natuur- en dierenbeschermingswezen gestart: de Fauna Inlichtingen Centrale. Dit onderzoeksgaan, dat in particulier beheer is, stelt zich ten doel het verzamelen van informatie omtrent handelingen en omstandigheden die een verantwoord natuur- en diergebruik in de weg staan. Zij zet haar voelhorens in dit verband uit naar voorvallen terzake van verdrijving en vervolging van in het wild levende (inheemse en uitheemse) dieren, biotoopvernietiging en laakbare ontwikkelingen bij het gebruik van dieren in (bio)industrie, wetenschap en in de 'recreatieve' sfeer.

De FIC streeft ernaar, zelfstandig of in samenspraak met andere informatiebronnen, het beleid in ons land ten aanzien van natuurbehoud en dierenbescherming nieuwe impulsen en een meer preventief karakter te geven. Dit betekent dat haar informatieverzameling ten dienste staat van belangeninstellingen op dit terrein. Zij kunnen op hun beurt op eigen initiatief een beroep op de Fauna Inlichtingen Centrale doen, daar waar zich vermoedens of aanwijzingen ten aanzien van laakbare feiten voordoen en het spoor via de geëigende kanalen doodloopt. Ook individuele burgers kunnen van zich laten horen richting FIC, wanneer zij in aanraking komen met omstandigheden die tegen een verantwoord natuurbeheer of diergebruik indruisen. Het fenomeen Fauna Inlichtingen Centrale wordt, vanwege zijn uitzonderlijke plaats in het speelveld van belangenbehartiging van plant en dier, in eerste aanleg experimenteel schoei- sel aangemeten, waarop ten minste een jaar kan worden gelopen. In deze periode zal een aantal onderzoeken worden uitgevoerd, dat de afgelopen maanden door natuur- en dierenbeschermingsinstanties is aangedragen.

De Fauna Inlichtingen Centrale, Soestdijkseweg 363, 3723 HB Bilthoven, 030 - 791 706 staat te allen tijde open voor vragen, aanwijzingen en waarnemingen van burgers of mensen uit het veld. Zij die zich 'op afstand' aangetrokken voelen tot het werk van de FIC zijn van harte welkom als donateur: giro 4 664 761 ten name van Fauna Inlichtingen Centrale, Zeist.

**18-19 juli 1987 Huid en Haar 'Begrazing'-excursie
bezoek aan drie begraasde reservaten in
rivierduinlandschap:**

**JUNNER KOELAND,
BORKENER PARADIS en
HASELÜNNER KUHWEIDE**

Begrazing is een vrij natuurlijke en sterk in de belangstelling staande vorm van reservaatbeheer, die een grote biologische rijkdom met zich mee kan brengen. Bij eeuwenlange vrij extensieve begrazing met onder andere runderen, paarden en schapen zijn een aantal prachtige rivierduinlandschappen ontstaan: in meanders van de Overijsselse Vecht, de Eems en de Hase liggen respectievelijk het Junner Koeland, Borkener Paradis en Wacholderhain Haselünner Kuhweide die ten tijde van ons bezoek op hun mooist zullen zijn. De verschillende terreinen tezamen geven een goed beeld van de ontwikkelingsproblematiek van struwelen en bos onder invloed van begrazing: Junner Koeland met zijn grasland en sleedooronstruwelen, Wacholderhain Haselünner Kuhweide met prachtige jeneverbesstruwelen en Borkener Paradis met vooral bos. Het rijk gestructureerde landschap biedt een breed scala aan levensgemeenschappen in halfnatuurlijke vochtige en drasse graslanden, afgesloten meanders met open water en verlandingszones, hoog opgewaaide rivierduinen, stuifzand, kleine heideveldjes, zandzeggevegetaties, vliegdennen, struwelen en bossen met vele minder algemene tot zelfs zeer zeldzame soorten planten (Zwolve Anjer, Klokjesgentiaan), vogels (Grasmus, Nachtegaal, Grauwe Gors, Geelgors, Nachtzwaluw), amfibieën (Heikikker, Knoflookpad) en insecten (Gele Weidemier, en vele soorten vlinders waaronder Gentiaanblauwtje).

De excursie staat onder de deskundige begeleiding van Hein Kuijper, die werkzaam is bij het Consulerentschap Natuur, Milieu en Fauna-beheer als districtshoofd voor de Overijsselse Vechtstreek. Met medewerking van Jaap Taapken.

De excursie begint op zaterdagmorgen 18 juli om 10.00 uur in Zwolle, waar ook zondag 19 juli aan het begin van de avond de terugkomst is. Er wordt gereisd per minibus, in Duitsland wordt overnacht in een hotel. De prijs is inclusief avondeten, overnachting, ontbijt en op zondag een lunchpakket. De excursie kost u f 175,- per persoon, exclusief persoonlijke uitgaven (drank, e.d.), een eigen bijdrage 'Garantiefonds' à f 10,- en, indien gewenst, een annuleringsverzekering à f 7,50.

Twee weken vóór de reis krijgt u nadere reisinformatie toegezonden en informatie over de te bezoeken gebieden.

Deze reis wordt voor ons georganiseerd door WOLFTRAIL. U kunt zich aanmelden voor deze reis, zowel schriftelijk als telefonisch, en ook nadere informatie vragen bij:

WOLFTRAIL, afd. Vakreizen, Calandplein 4, 2521 AB Den Haag, 070 - 890 098, bgg: 899 241.

**19-23 september 1987: Huid en Haar - vakreis
recreatie- en hertenbeheer in het Deense kroondomein:**

HERTENBRONST IN JAEGBORG DYREHAVE

Het beheer van grote hoefdieren, met name van herten, is een actueel aspect van het natuurbeheer. Algemeen erkend is dat de recreatieve waarde van het wild zeer groot kan zijn. In Nederland zijn de zichtbaarheid en daarmee de recreatieve betekenis van de herten voor de meeste recreanten zeer gering: de herten zijn te schuw. In het Deense kroondomein worden de Damherten, Edelherten en de Sikaherten per soort op aangepaste wijzen beheerd met onder andere een professionele aantalsregulatie. De herten missen daardoor de aangeleerde schuwheid van de Nederlandse herten. De spectaculaire Edelhertenbronst is dan ook goed waarneembaar wanneer wij tijdens het hoogtepunt van de bronst dit gebied zullen bezoeken. Door de aanwezigheid van Kopenhagen in de directe nabijheid wordt op de excursie tevens het grote recreatieve belang van dit gebied duidelijk.

Het kroondomein zelf biedt daarbij een eveneens spectaculaire entourage. In het centrum van het gebied bevindt zich een barok koninklijk jachthuis uit de achttiende eeuw. Het gebied is voor de helft bebost en voor de helft grasland. In dit bos, dat al honderden jaren een reservaat voor de koninklijke hertenjacht is, vinden wij een aantal 600-800 jaar oude eiken, een restant van het voormalige Middeleeuwse loofwoud! Verder treffen wij hier nog 250-300 jaar oude beuken aan bij een riviertje een niet geëxploiteerd half-natuurlijk broekbos. Tussen deze aspecten van het ongerepte natuurbos tussen open graslanden treft de recreant hier de idylle aan van niet schuw roodwild.

Deze vakreis is bijzonder van belang voor wie betrokken is bij het beheer van (natuurgebieden met) Edelherten en het ontwikkelen van de recreatieve betekenis van roodwild. Daarnaast is deze reis een buitenkansje voor wie geïnteresseerd is in herten(bronst) en voor natuurfotografen.

Deze vakreis wordt georganiseerd met medewerking van het Deense Staatsbosbeheer, de heer Svend J. Jacobsen en staat vanuit Nederland onder begeleiding van dr. Harm E. van de Veen, deskundige op het gebied van terreingebruik en gedrag van Edelherten en werkzaam als hoofd Ecologische Afdeling van het Instituut voor Milieuvraagstukken te Amsterdam.

De reis begint op zaterdagmorgen 19 september, de terugkomst is op woensdagavond 23 september. In Denemarken wordt overnacht in tweepersoonskamer in een eenvoudig, maar goed hotel aan de rand van het kroondomein.

De kosten van de reis zijn f 850,- exclusief uitgaven van persoonlijke aard (koffie, drank, telefoon e.d.), de lunch op de heenreis, een eigen bijdrage Garantiefonds à f 10,- en indien gewenst een annuleringsverzekering à f 36,38 en/of een reis- en ongevallenverzekering.

Twee weken voor de aanvang van de reis krijgt u nadere reisinformatie en gebiedsdocumentatie toegezonden.

Deze reis wordt voor ons georganiseerd door WOLFTRAIL.

Nadere informatie en aanmelding: Wolftrail, afd. Vakreizen, Calandplein 4, 2521 AB Den Haag, 070-890 098.